

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4Co/4/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8515205079
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Klenková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8515205079.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci navrhovateľky B. S., bytom C. XX/XXX, S., zastúpená občianskym združením Spoločnosť ochrany spotrebiteľov (S.O.S.), Poprad, Bajkalská 2335/3, Poprad, IČO: 42 088 453, proti odporcovi POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov, o odvolaní odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 5C 106/2015 - 15 zo dňa 27.11.2015 takto

rozhodol:

Potvrdzuje uznesenie vo výroku o povinnosti odporcu zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy a vo výroku o povinnosti zamestnávateľa navrhovateľky zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy navrhovateľky.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa nariadil predbežné opatrenie, ktorým uložil odporcovi povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 22.07.2011, ktorá je súčasťou zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 22.07.2011 uzavretej medzi navrhovateľkou a odporcom do právoplatného skončenia veci samej o neplatnosť zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX. Zamestnávateľovi navrhovateľky K. N., F. XX, XXX XX K. R., súd uložil povinnosť zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy navrhovateľky podľa dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 22.07.2011, ktorá je súčasťou zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 22.07.2011, uzavretej medzi navrhovateľkou a odporcom, do právoplatného skončenia veci samej o neplatnosť zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX. Zároveň súd uložil navrhovateľke, aby v lehote 60 dní od doručenia predbežného opatrenia podala návrh na začatie konania o neplatnosť zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX. Vyslovil, že o trovách konania rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

V odôvodnení uviedol, že navrhovateľka podala dňa 09.11.2015 návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa domáhala zdržania sa použitia napádanej dohody a uloženia zamestnávateľovi navrhovateľky povinnosti zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy. Návrh odôvodnila tým, že ide o plnenie, ktoré vzniklo a vzniká nezákonným spôsobom zo zmluvy o úvere, ktorá bola uzavretá v rozpore s platným právnym rámcom na ochranu spotrebiteľa. Uviedla, že zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 22.07.2011 uzatvorená medzi navrhovateľkou a odporcom bola uzatvorená na výšku úveru 800 Eur. Išlo pri tom v poradí o druhú zmluvu, ktorú navrhovateľka s odporcom v krátkom čase uzatvorila a nebola schopná splácať. Podpisom predmetnej zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX sa navrhovateľka mala zaviazat' pri istine 800 Eur zaplatiť odporcovi túto sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 772 Eur, t.j. celkovo 1572 Eur. Navrhovateľke bola od 01.09.2013 zo mzdy v prospech účtu odporcu mesačne zrážaná suma 34 Eur, čo k 01.10.2015 predstavuje spolu 850 Eur, čo pokrýva plnú výšku istiny. Napriek tomu, že zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 22.07.2011 neobsahuje údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov, odporca listom s názvom Výzva na úhradu dlhu - informácia o evidenciách v registroch dlžníkov vyzval navrhovateľku v čo najkratšej dobe uhradiť dlh, ktorý ku dňu 15.07.2015 činil 2310 Eur. Navrhovateľka ďalej uviedla, že vopred predtlačenej, formulárovej zmluve a jej podmienkam nerozumela. Všeobecné podmienky poskytnutia úveru sú napísané nahusto, drobným písmom a obsahujú ustanovenia, ktoré

možno hodnotiť ako neprijateľné zmluvné podmienky. Tieto podmienky neboli dojednané individuálne a ich súčasťou je okrem rozhodcovskej zmluvy aj dohoda o zrážkach zo mzdy podpísaná v ten istý deň ako zmluva, ktorá je jednostranne nevýhodná pre spotrebiteľku a výslovne sa jej prostredníctvom vopred vzdáva svojich práv a zhoršuje si svoje postavenie, hoci ešte žiaden problém nevznikol. Poukázala na bod 6 a 16 všeobecných podmienok, kde sú podľa nej taktiež neprijateľné zmluvné podmienky, ako aj na to, že odporca v deň podpisu zmluvy protizákonne primäl navrhovateľku podpísať aj zmenu so zmenkovým úrokom 0,25 % denne, pričom zmenková suma a dátum, odkedy sa zmenkový úrok počíta, ostali nevyplnené a boli odporcom dopísané až dodatočne, čo je podľa navrhovateľky taktiež v rozpore so spotrebiteľskou legislatívou. Podotkla, že denný zmenkový úrok 0,25 % je úžerný.

Následne súd citoval ust. § 102 ods. 1 veta prvá, § 75 ods. 1, 2, § 75 ods. 6, § 76 ods. 1 písm. f), 2, 3, 4, § 77 ods. 1 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku a uviedol, že vychádzajúc z tvrdení navrhovateľky v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a zo zreteľom na všetky okolnosti prípadu majú pritom na pamäti zmysel predbežných opatrení, navrhovateľka dostatočným spôsobom preukázala dôvodnosť potreby nariadenia predbežného opatrenia, pretože z ňou predložených listinných dôkazov, a to predovšetkým zo žiadosti o zrážky zo mzdy (čl. 7), ako aj z potvrdenia o zrážkach (čl. 8) vyplýva, že odporca už vyvinul kroky, v dôsledku ktorých by mohlo dôjsť, resp. už dochádza k zásahu do jej majetku, a to na základe právneho inštitútu, ktorého rozpor s úniijným právom je napadaný. Tieto uvedené skutočnosti je potom potrebné považovať za okolnosti opodstatňujúce dôvodnosť dočasnej úpravy právnych vzťahov, ktoré v danom prípade zistené boli a ktoré môžu byť podkladom pre prijatie záveru o nariadení predbežného opatrenia v danej veci v záujme dočasnej ochrany majetku navrhovateľky a dočasnej ochrany navrhovateľky ako spotrebiteľky na základe uzatvorených zmlúv o úvere.

Súd vyslovil, že o náhrade trov konania spojených s predbežným opatrením sa rozhodne v zmysle § 145 Občianskeho súdneho poriadku až v konaní vo veci samej.

V zákonom stanovenej lehote podal proti uzneseniu odvolanie odporca. Namietal neosvedčenie opodstatnenosti samotného návrhu vo veci samej ani existenciu hrozacej ujmy. Uviedol, že dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzatvorená platne na zabezpečenie peňažnej pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Dohoda obsahuje tiež súhlas dlžníka s tým, aby sa mu zo mzdy vykonávali zrážky a súčasne boli poukazované na účet veriteľa, pričom tieto zrážky neboli dohodnuté vo výške, ktorá by odporovala ust. § 551 Občianskeho zákonníka. Podľa názoru odporcu, nerealizovaním dohody o zrážkach zo mzdy by navrhovateľke vznikla závažnejšia ujma ako realizovaním tejto dohody, lebo každá platba sa totiž pripočítava prednostne na istinu a teda aj dohodnuté úroky sa počítajú stále z nižšej sumy. Navrhol napadnuté uznesenie zmeniť tak, že súd návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietne.

Navrhovateľka sa k doručenému odvolaniu písomne nevyjadrila.

Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 Občianskeho súdneho poriadku, bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) a dospel k záveru, že odvolanie odporcu nie je dôvodné.

Podľa § 75 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, návrh má okrem náležitosti návrhu podľa § 79 ods. 1 obsahovať opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich nariadenie predbežného opatrenia, uvedenie podmienok dôvodnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, a odôvodnenie nebezpečenstva bezprostredne hrozacej ujmy. Z návrhu musí byť zrejmé, čoho sa mieni navrhovateľ domáhať návrhom vo veci samej.

Podľa § 76 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku, predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby niečo vykonal, niečo sa zdržal alebo niečo znášal.

Podľa § 76 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, predbežným opatrením možno nariadiť povinnosť niekomu inému než účastníkovi len vtedy, ak to možno od neho spravodlivo žiadať.

Inštitút predbežného opatrenia v zmysle citovaných zákonných ustanovení má predbežnú povahu a je možné ho nariadiť vtedy, ak nie sú dané podmienky pre konečné rozhodnutie o veci. Predbežné opatrenie stráca svoje opodstatnenie vtedy, keď súd poskytne ohrozeným alebo porušeným právam

definitívnu ochranu. Jeho účelom je teda dočasná úprava pomerov účastníkov alebo zabezpečenie výkonu súdneho rozhodnutia. Predpokladom nariadenia predbežného nariadenia je aspoň osvedčené právo a aspoň osvedčené ohrozenie tohto práva.

Odvolací súd konštatuje, že navrhovateľka v prejednávanej veci vo vzťahu k odporcovi dostatočným spôsobom osvedčila potrebu dočasnej úpravy pomerov týchto účastníkov. Nárok je osvedčený vtedy, ak sa súdu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako pravdepodobný. Miera osvedčenia sa pritom riadi konkrétnou situáciou, najmä naliehavosťou tej-ktorej veci. Odôvodnenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy spočíva najmä v preukázaní toho, že z dôvodov na strane odporcu vzniká druhému účastníkovi škoda, či iná ujma, prípadne mu takáto ujma hrozí.

Preukázanie alebo osvedčenie skutočnosti odôvodňujúcich nariadenie predbežného opatrenia sa posudzuje podľa obsahu návrhu, pripojených listín a skutkových okolností z nich vyplývajúcich, ako aj z dôvodnosti návrhu z hľadiska právneho posúdenia veci. Pri predbežnom opatrení pritom prevláda požiadavka rýchlosti konania pred požiadavkou úplného preukázania uplatneného nároku, a to z dôvodu, že predbežné opatrenie má dočasný (predbežný) charakter. Z tohto dôvodu nie je potrebné zisťovať všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia vo veci samej alebo musia byť aspoň osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie. Pri zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie.

Potreba dočasnej právnej úpravy pomerov účastníkov v danom prípade je osvedčená namietanou spornosťou dohody o zrážkach zo mzdy a tým, že odporca požiadaval zamestnávateľa navrhovateľky o vykonávanie zrážok zo mzdy. Dôvodnosť pre nariadenie predbežného opatrenia vyplýva z toho, že vykonaniu zrážok zo mzdy nemôže navrhovateľka zabrániť a ďalšou realizáciou zrážok zo mzdy by mohlo dôjsť k zásahu do jej majetkovej sféry predtým, než sa rozhodne o platnosti takto uzatvorenej dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá podľa jej tvrdení obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Môže tak nastať situácia, v ktorej si veriteľ vymôže celú svoju pohľadávku voči dlžníkovi pomocou zrážok zo mzdy, pričom takto vymožené prostriedky môžu značne prekračovať sumu, ktorú by spotrebiteľ bol povinný zaplatiť po náležitom súdnom preskúmaní namietanej nekalosti ustanovení dohody o zrážkach zo mzdy, obsah ktorej v konaní navrhovateľka namieta.

Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva, a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Je dôležité spotrebiteľovi poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v euronekonformnom procese zrážok zo mzdy, na základe dohody o zrážkach zo mzdy, umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad (rozsudok C-106/77 Simmenthal).

Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná.

Na zdôraznenie správnosti tohto záveru odvolací súd poukazuje na znenie písomných pripomienok Európskej komisie vo veci C-30/12, N. Z./POHOTOVOSTĚ, s.r.o.:

„Článok 6 smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vo svetle efektivity vykladať v tom zmysle, že bráni uplatňovaniu takej vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá neumožňuje vnútroštátnemu súdu preskúmať aj bez návrhu nekalosť zmluvných podmienok v zmluve o spotrebiteľskom úvere zabezpečenej dohodou o zrážkach zo mzdy, alebo neumožňuje v tejto súvislosti vnútroštátneho súdu vydať predbežné opatrenie za účelom pozastavenia vykonávania zrážok z dlžníkovej mzdy.

Článok 4 a 14 smernice Rady 87/102/EHS z 22. decembra 1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú efektivity v tom zmysle, že bránia uplatneniu takej vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá neumožňuje vnútroštátnemu súdu preskúmať aj bez návrhu súlad zmluvy o spotrebiteľskom úvere zabezpečenej dohodou o zrážkach zo mzdy s

ustanoveniami preberajúcimi do vnútroštátneho právneho poriadku článok 4 uvedenej smernice alebo neumožňuje v tejto súvislosti vnútroštátnemu súdu vydať predbežné opatrenie za účelom pozastavenia vykonávania zrážok z dlžníkovej mzdy.“

Argumentáciu odporcu poukazujúceho na nedôvodnosť návrhu posúdi súd prvého stupňa v rámci konania o veci samej. Za daného stavu však považoval odvolací súd predložené listinné dôkazy a navrhovateľkou uvádzané tvrdenia o neprijateľných zmluvných podmienkach za dostatočné pre nariadenie predbežného opatrenia. Až v konaní vo veci samej bude s konečnou platnosťou vyriešené, či spotrebiteľská zmluva uzatvorená medzi účastníkmi konania obsahovala neprijateľné zmluvné podmienky. Povinnosť uložená odporcovi zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy je daná iba predbežným opatrením, pre ktorý je charakteristická jeho dočasnosť (do právoplatného ukončenia konania o veci samej) a predbežné opatrenie nerieši definitívne vzťahy medzi účastníkmi konania.

Uvedené skutočnosti nepochybne osvedčujú tvrdenie navrhovateľky o nutnosti dočasnej úpravy pomerov účastníkov do skončenia konania vo veci samej. Preto bolo dôvodné nariadiť vo veci predbežné opatrenie.

Z týchto dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie vo vyhovujúcich výrokoch ako správne potvrdil postupom podľa § 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa, ktorý doposiaľ o trovách nerozhodol (§ 145 v spojení s § 224 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolanie nie je prípustné.